

ČASOPIS S PODOBAMI ZA SLOVENSKO MLADINO.

Štev. 4.

V Ljubljani 1. aprila 1885.

Leto XV.

Delaj zjutraj, vzpomládi, v mladosti.

I.

Petelnjti: kikeri!
K delu zjutraj nas budi.

Kvišku! čas minul je spanja,
Ker skoz okno sije žár.
Zôra mirno noč preganja,
Zdaj naj dela bo vam már.

Ta mi stopa v cerkev belo,
Drug na polje pohití,
A učence si veselo
S knjigo v roci um bistrí.

Rana ura, ura zlata,
Modri trdijo možjé.
Tista roka je bogata,
Ki se zjutraj giblje vžé.

II.

Kukavičin: kú kú kú!
Pravi, da ni več mrazú.

Vzpomlad nam je prisijala,
Oživila polje vrt,
Vzbujja se natóra zala
Premagavši zime srd.

Potok strl ledú okôve,
Cvetka mi ljubó diší,
Ptica poje pésni nove,
Kdo se zdaj ne veselí?

Kamor gledam, vse mi vstaja,
O povsod Velikanoč!
Sreu tudi se poraja
V prenovljenji nova moč.

III.

Klic mladine: jú hú hú!
Priča, da jej ni strahú.

Jutro zalo, vzpomlad mila
Ti mladina sije zdaj,
Kadar bode zatonila
Več ne pride Ti nazaj.

Vere kál si v srce vsájaj,
Z ukom bístri si glavó,
Pridnih rok na delo vstájaj,
Da Te Bog osrečil bo!

Blagor, komur bilo delo
Ljubo je za mladih dní,
Kajti v stárosti veselo
Vživa sad, ki dozorí.

F. Krek.

Oče naš, kateri si v nebesih.

Gledališka igra v jednem dejánji.

(Spisala Roza Késova.)

Osobe:

Radovan, učenec.

Stojan, njegov strije.

Stanko, Radovanov součenec in prijatelj.

Milan, sirota.

Ivan, sluga.

(Igrališče na vrtu poleg senčne ute; okolo ute ovočna drevesa in cvetice.)

Prvi prizor.

Radovan; pozneje **Stanko** in **Ivan**.

Radovan (sedí za mizo v uti in piše). Hvala Bogu! še samó dve vrstici in naloga je gotova; jaz sem potem prost in se lahko igram. (Spiše zadnji vrstici.) Takó! Še piko na koncu stavka in — prost sem! (Gleda spisano nalogo.) Nádejam se, da bode strije zadovoljen z menoj. Pisal sem, kolikor sem mogel lepó in čedno. Tudi druge stvari znam na izust, ki so jih gospod učitelj ukazali se učiti.

Stanko (tiho stopivši v uto). Kje za Bóga tičíš vse jutro, da te ní videti od nikoder! Ali se ti ljubi sedeti tukaj, učiti se in pisariti denes, ko je tako lep dan za nas učence? Saj v šoli dostí sedimo, učimo se in pišemo, da nás bode skoraj nestalo. Kako se moreš vender dolgočasiti z učenjem in pisanjem?

Radovan (nejevoljen). Nikakor se nisem dolgočasil, Stanko moj dragi; storil sem le svojo dolžnost, učil se in pisal nalogo, katero nam so gospod učitelj dali. A zdaj čakam strijca, da pride in pogleda, je-li sem dobro pisal. Ali ti še nisi spisal svoje naloge?

Ivan (s pladnikom v roki stopi v uto; na pladniku je surovo maslo, kruh in ovočje. Položi pladnik na mizo). Evo ti pošljejo gospod strije za kosilce, ker se vse jutro tako pridno učiš. Strije pridejo nekoliko pozneje na vrt, ker zdaj ne utegnejo, imajo nujno opravilo. (Otide.)

Radovan (za odhajajočim Ivanom). Lepa ti hvala, Ivan!

Stanko (smijoč se). Há, há, há! kako si vender priprost, da se zahvaluješ bóremu slugi. Sluga je plačan od strijca, da streže in dela, kar

se mu ukaže. Čim bi se zahvaljeval slugi? Meni kaj tacega niti na um ne pride.

Radovan. Ne morem drugače, Stanko moj dragi! Dober in postrežljiv je naš Ivan. Vse bi mi rad storil, česar poželim, takó me ljubi. In ali nisi slišal v šoli, da moramo otroci za vsako stvar lepo prositi in se za vsako prejeto dobroto spodobno zahvaliti, naj si vže pride od kogar koli?

Stanko. Prositi? Kakor da bi tebi treba bilo kdaj prositi. Imovit bodeš, kadar odrasteš; tvoj strije ima vsega dovolj in po njegovej smrti bode vse tvoje. Naj bi jaz bil na tvojem mestu, delal bi drugače. Zapovedaval bi poslom, da bi se vsi tresli pred menoj.

Radovan. Jaz si tega ne želim, ker mi je prijetnejše, da me ljubijo posli, nego da bi se me bali. — A smešno je, da bi se razgovarjala o taci stvaréh; pustiva to, in povej mi rajše, ali si se ti vže naučil lepo pesenco, katero moramo jutri v šoli znati?

Stanko. Vže zopet tvoja šola! Niti na um mi ni palo, da bi se učil denes, ko je tako lep dan. Ko sem bil še v postelji, mislil sem si, da je denes četrtek, da nimamo šole, ter lahko nekoliko dlje poležim, kakor drugekrati. Mati so me prišli buditi, a jaz sem rekel, da me glava boli in pustili so me ležati. Po zajutreku sem pa sklenil, denes se ne učiti, rajše jo v gozd potegniti in se ondu igrati.

Radovan. To ni lepó od tebe! Moj strije mi je večkrat dejal, da je treba človeku misliti najpred na njegovo dolžnost in še le potem na veselje. In tudi sam sem skušil, da je to jedino pravo. Kadar človek stori svojo dolžnost, tem bolj se potem raduje prostosti, in tem večje je veselje, ker ga uživa z mirnim in lahkim srcem, da je storil, kar mu je bila dolžnost.

Stanko. Tudi jaz uživam veselje, posebno kadar nimamo šole. — Denes pojdeva v gozd, kaj ne? Pokazal ti bodem, kako spretno znam loviti ptice v zadrge. Včeraj po šoli sem nastavil lepo število zadrge in izvestno se je mnogo ptičice vjelo vanje. Tudi za gnezdo znam, v katerem je pet drobnih jajčec; kadar se mladiči izvalé, vzal jih bodem in nesel domóv. O to bode veselje!

Radovan. Stanko moj dragi! ne bil bi si mislil, da si tako grozovit človek; ali se ti nič ne smilijo uboge živalce? Kaj so ti žalega storile ptičice, da jih loviš in preganjaš? Ali bi tebi dobro délo, če bi te kdo mučil in davil, ali zaprl v kako ječo? Ali ne veš, zakaj je Bog ptičice ustvaril? Stanko! Stanko! ako se ne poboljšaš, ne otideš božje kazni. — A zdaj te povabim na kosilec; sedi k meni, da povžijeva, kar mi je Ivan prinesel. (Dečka sedeta za mizo. V tem pride ubogi Milan na vrt ter utrga rudečo rožo z rožnega grma.)

Drugi prizor.

Milan. Prejšnja.

Radovan. Stoj! Kdo ti je ukazal trgati rože z rožnega grma? Zdaj še le vem, kdo je óni, ki vsaki dan odnese najlepšo rožo z našega vrta.

Stanko. Ali se ne sramuješ krasti, ti grdi tat, ti! Ako se ne spraviš takój iz vrta, primem te za lasé in natepem, da se bodeš dolgo spominal, kdaj si kradel cvetice.

Milan. Nisem utrgal cvetice sebi, utrgal sem jo Vidi, ki je bolna in ne more nikamor iz hiše.

Radovan. Govóri! Kdo si ti? In kdo je Vida?

Milan. Vida je moja sestríca.

Stanko. Ali je tudi ona tako umazana in raztrgana, kakor si ti?

Milan. O nè! Moja sestríca Vida je vsa lepa in bela. Tudi ustnie nima več rudečih, ker je zeló bolna. O bojim se, da mi ne bi umrla. Njeno največje veselje so cvetice; kadar koli jej prinesem kako lepo cvetico, vselej se mi prijazno nasméhne.

Radovan. Nù, če je takó, kakor pripoveduješ, pa natrgaj še več rož in tudi še drugih najlepših cvetic, ki jih imamo na vrtu, ter jih nesi bolnej Vidi domóv. — Morda si tudi gladen; nà, vzemi kos kruha in ga jój!

Milan. Gladen sem gladen; ali jaz kruha ne bodem jedel. Prosim, da bi ga smel domóv nesti bolnej Vidi, ker ona ne more jesti črnega kruha.

Radovan. Nà, vzemi vse, kar imam tukaj na pladniku (poda mu pladnik z ovočjem) ter nesi sestri domóv. A jutri pridi zopet po druge cvetice!

Milan. O kako bode vesela bolna Vida! Zahvalim se lepo za vse v njenem imenu. (Otide.)

Stanko. Ne umejem, kako moreš biti tako neumen, da si dal toliko dobrih stvari temu umazanemu dečku! Mar misliš, da jih bode dal bolnej sestri? Kaj še! Sam bode snedel vse.

Radovan. In če tudi sam vse sné, naj ima vsaj jedenkrat kaj boljšega. A ne verujem, da bi storil kaj takega, vidi se mu, da zeló ljubi svojo sestríco Vido. — In kaj hočeva zdaj?

Stanko. Z menoj pojdi v gozd, da pobereva v zadrge vjete ptičke.

Radovan. Tega vže ne storim, ker pričakujem strijca, a brez strijčevega privoljenja ne smem nikamor iti. V gozd pa tudi vže zarad tega ne grem, ker se mi ubogi ptički smilijo, katere ti tako neusmiljeno loviš. Ali ne veš, da so nam gosp. učitelj v šoli ostro prepovedali ptice loviti, ter so dejali, da le hudobni otroci kaj takega storé.

Tretji prizor.

Stojan; Prejšnja.

Stojan. Takó je lepo od tebe, Radovan moj dragi! Prav vesel sem, da imam takega netjaka.

Radovan } Dobro jutro, dragi strijček!

Stanko } Dobro jutro, gospod Stojan!

Stojan. Dobro jutro tudi vama! — Pri oknu sem stal in vse slišal, kar sta se pogovarjala tukaj na vrtu. Srce me je zabolélo, ko sem slišal, kako hudoben deček da si ti, Stanko. Odkritosrčno ti moram povedati, da bi najrajše videl, ako bi ti mojega Radovana za vselej ostavil, ker taki prijatelji kakeršen si ti, so največje zló za nepokvarjenega človeka. (Stanko se pri teh besedah ves osramočen tiho iz vrta zmuza.)

Radovan (za njim). Z Bogom, Stanko! — Glejte strijček! od ranega jutra sem vže tukaj na vrtu pri svojih cveticah. Ali vidite, kako lepo se razevétá óni rožni grm, katerega sem predlanskem zasadil. Tudi nalogo sem vže spisal in se naučil vse, kar nam so gosp. učitelj naložili. Evo, glejte spisano nalogo!

Stojan (pregledovaje nalogo). Vrlo dobro si pisal in zadovoljen sem s tabo; le tako naprej, da bodeš jedenkrat dober in razumen človek. — Ali si pa tudi opravil denes svojo jutranjo molitev, ker si bil sam?

Radovan. Ko sem zjutraj vstal, mislil sem, da bodeva skupaj molila, kakor drugekrati; a vas ni bilo, začel sem se učiti in — pozabil sem moliti.

Stojan. To ni lepo od tebe, da pozabiš na Boga, od katerega imaš vse dobro. Kadar zjutraj vstaneš, prvo ti bodi, da se umiješ in oblečeš, potem pa moliš svojo jutranjo molitev. V jutranjej molitvi se moraš Bogu zahvaliti, da te je obvaroval čez noč in ga prositi, da bi te tudi čez dan obvaroval vsega hudega. Spómneti se moraš tudi svojih rajnkih starišev, ki so ti mnogo dobrega storili, dokler so živeli. A tudi mene ne smeš pozabiti, ki ti namestujem očeta in mater. Kadar mene več ne bode, spominaj se naukov, ki sem ti jih dal, saj so v tvojo časno in večno srečo.

Radovan. Strijc moj dragi! nikar ne govorite takó; vi me ne smete zapustiti. Kam bi se podal sirota brez vas? Kužna bolezen mi je vzela očeta in mater, a zdaj kužne bolezní ní, zatorej se mi ni bati, da bi vas Bog tako hitro poklical iz tega sveta.

Stojan. Res je, da kužne bolezní zdaj ni; ali mi vsi smo od danes do jutri, ter nobeden ne vé, kdaj ga Bog k sebi pokliče. Jaz se ne bojim umreti, ker vem, da grem tjà, kjer prebiva Bog, ki je naš oče; a tam, kjer je Bog, tam je naša prava domovina. Žal bi mi bilo samó to, da bi moral ostaviti tebe, dokler si še mlad in neizkušen. Rad bi ti dal še marsikak nauk, po katerem se ti je ravnati, ako češ zadovoljno in srečno živeti.

Radovan. Strijček dragi! Prosim vas, podučite me, kako naj živim, da bode moje življenje Bogu in ljudem dopadljivo. Vaši nauki mi bodo sveti ves čas mojega življenja.

Stojan. Kadar postaneš polnoleten, dobodeš obilo premoženja po svojih stariših v svoje oskrbovanje. O takrat ne prevzemi se, nego spolnuj krščanske dolžnosti do Boga, do sebe in svojega bližnjega. Bodi usmiljen in radodaren ter ne zabi nikoli, da je vsak človek tvoj brat tukaj na zemlji, da smo vsi otroci jednega očeta v nebesih, ki nas ljubi in po očetovski skrbi za nas.

Radovan. Jaz sem pa zmirom mislil, da Bog nekatere ljudi bolj ljubi od drugih, ker nekaterim daje vsega v obilosti, a druge prepušča siromaštvu in bédi.

Stojan. Ker Bog človeška srca in njih nagnjenja sam najbolje pozná, zato je razdelil posvetno premoženje med ljudi tako različno. Siromaku bi bilo obilo premoženje v dušno in telesno pogubljenje, ker bi ga ne znal razumno rabiti. Mnogo bogatinov je, ki bi obupali nad Bogom in nad seboj, ako bi postali ubožni in nadložni, a zdaj, ko so oblagodarjeni s posvetno srečo, živé pošteno sebi in svojemu bližnjemu v korist. S posvetnim blágom je naložil Bog bogatinom obilo dolžnosti, katerih siromaki nimajo; óni morajo s svojim obilim imetjem pomagati bližnjemu iz mnogih stisk in mu olajševati njegov ubožni stan. Gorjé bogatinom, ako ne storé tega!

Radovan. V svetem evangeliji sem čital, da gre laže veljblod skozi šivankino uho, nego bogatin v nebeško kraljestvo. Prosim, povejte mi, kako naj umejem te besede.

Stojan. V jutrovih deželah je bila navada o Kristovem času, da so bila mesta obdana z debelim zidom. Ta zid je imel po več uhodov; za ljudi posebej, za živino in vozove zopet posebej. Kadar se je zmračilo, zaprli so se vsi ti uhodi. Kdor je hotel kasneje v mesto, odprl se mu je mnogo manjši okrogli uhod, ki je bil z jednako okroglim kamenom zaslonjen, Drugi uhodi se po noči niso nikomur odpirali. Ako je hotel človek skozi tak uhod v mesto, moral se je zelo skloniti, drugače mu je bila luknja pretesna. Ta zelo ozki in okrogli uhod so imenovali „šivankino uho“. Ko je naš Zveličar necega večera blizu mestnih vrat podučeval svoje učence, prišel je mož z visoko obloženim veljblodom pred tako „šivankino uho“ in prosil, da bi se mu odprlo. Kadar se mu uhod odprè, vidi, da veljblod ne more skozi ozko luknjo, da - si se je bil spustil na kolena. Še - le ko je mož veljblodu vse blago raztovoril, mogel se je veljblod klečè in z velikim napórom zmuzati skozi okroglo luknjo v mesto. Zveličar to videč, reče učencem: „Resnično resnično vam povem, da lože pojde veljblod skozi šivankino uho, nego bogatin v nebeško kraljestvo.“ Kristus je hotel s tem povedati, da ní lahko Bogu služiti, dokler je človeško srce navezano na posvetno blago, ker ga posvetne stvari preveč motijo. Vse, kar je posvetnega, človeka lahko od Boga odvrne, in težko mu je priti v nebesa, ako ne odloži, to je, ako svojega premoženja ne obrača v bogoljubna dela usmiljenja.

Četrti prizor.

Milan. Prejšnja.

Milan (prinese polhen pladnik nazaj, kakeršnega je bil prejel). Evo, prinesem zopet vse nazaj, kakor mi ste dali. Moja preljuba sестrica Vida ne bode nikoli več jedla. (Plakajoč) Umrla je, oh umrla! Cvetic nisem prinesel nazaj, ker je babica iz njih lep venec za Vido splela. (Joka se.)

Stojan. Ne joči se, deček moj dragi! Bog je hotel imeti tvojo sestrico pri sebi in zato jo je poklical v nebesa, kjer se jej zdaj prav dobro godi.

Milan. O nè, nè, gospod! Meni Bog ni dober, ker sem ubožen in slabo oblečen, da se me otroci še celó v cerkvi izogibljejo.

Stojan. Nu, Radovan! Kaj porečeš ti nato?

Radovan. Ubogi Milan! Jaz bi se te ne izogibal ne v cerkvi ne drugod, ker vem, da tebe Bog ravno tako ljubi, kakor mene.

Milan. Nè, nè! Bog mene ne ljubi, ker ni uslišal moje prošnje. Bil sem trikrat v cerkvi, ko ni bilo živega človeka notri, ter sem ga klečè prosil, naj bi ozdravil Vido, sestrico mojo, ali Bog tega ni storil.

Stojan. Nikar ne govori takó, ubogo dete, ker takó govoriti je greh. Mi ljudje nismo vredni, da bi nam Bog svojo ljubezen pokazal z očitvidnimi čudeži. Ali te niso stariši učili moliti?

Milan. Jaz nimam očeta ne matere več; dolgo je vže, kar sta mi umrla. Zdaj bom čisto sam pri starej babici, ki je mene in Vido takó rada imela. O kako dolg čas mi bode po Vidi! (Joka se.)

Radovan. Milan, ne joči se! Kadar ti bode dolg čas, pridi k meni na vrt, skupaj se bodeva igrala. Kaj ne, strije, da tudi vi to dovolite?

Stojan. Od srca rad; a ne samó igrala se bodeta skupaj, nego tudi učila. Pri mojem Radovanu dobodeš knjige, obleko in hrano, a tudi tvoja babica bode vsak dan iz naše kuhinje kaj dobila.

Radovan. O predobri moj strijček!

Milan. Gospod! kako naj se vam zahvalim?

Stojan. Zahvale ni treba nobene; samó priden bodi in uči se dobro, da bodeš imel boljše misli o ljubem Bogu, ker zdaj si prepričan, da ti je Bog sestrico Vido samó zaradi tega vzel, da je tebi in babici dobil dobrotnika. Govoriti hočem z babico in jej povedati, da te bodem vzel k sebi in te posnovil.

Milan. O Gospod, kolika dobrota za mene! Resnica je, kar ste poprej rekli, in zdaj spoznam, da Bog tudi za mene ubogo siroto vé, da skrbi zame in me ljubi. Čast in hvala mu bodi na veke! — O kako vse drugače hočem odslej moliti prelepo Gospodovo molitev: Oče naš, kateri si v nebesih.

—*—

Otroci, molite za stariše.

ek oče na Goriškem je šel v Colo po vole. Mati je imela to lepo navado, da je vselej, kadar koli je oče kam otišel, z otročiči na večer molila „rožnivenec“ in koncu molitve pristavila: „Molimo še za srečen pot našemu očetu.“ Takó je mati storila tudi zdaj. Kadar odmolijo, vpraša najmanjši otrok mater: „Mati! zakaj pa je oče šel v nevarnost, da zdaj molimo za njega, a sam nam je večkrat dejal, da ne smemo v nobeno nevarnost hoditi, ker je to greh.“ — Mati odgovori: „Skrb in ljubezen do nas ga je gnala, da je šel iz doma. A da me bolje umejete, poslušajte, kar vam povem:

Bila je uboga vdova, ki je imela petero otrok. Ko se otroci zavedó pameti, vpraša jeden otročičev svojo mater: „Mati! vsi drugi otroci imajo očeta, kako to, da ga nimamo mi?“ — „Dà, dà, dete drago!“ odgovori mati z debelo solzo v očesu, „imeli ste ga tudi vi, ali prerano vam ga je pobrala nemila smrt. Utonil je v derečem potoku. Ko se je namreč vračal iz mesta, kamor je bil otišel po nujnem opravilu, nastala je nevihta in dež je lil, kakor bi se bilo nebó utrgalo. V velikih skrbéh za vas in želeč, da bi bil skoraj domá pri nas, krenil je s ceste po krajšem potu čez brv, ki drži preko derečega potoka. Ondu mu je izpodrsnilo, padel je v vódo in utonil. Vaš oče je zdaj v večnosti, tudi vi pridete enkrat za njim, kjer ga bode te poznali.

Jeden otročičev vpraša: „Mati! ako bi bil naš oče šel po cesti, ter napravil daljši ovinek, ali bi ne bil prišel do današnjega dneva domóv?“ — „O komaj četrť ure bi bil zamudil“, odgovori mati priprostemu otroku in solzé jej zalijó oči. — „Oh me, škoda!“ reče otročiček z žalostnim glasom, „ker bi ga zdaj lahko poznali“. Ta kratka povestica naj vas uči, da morate stariše ljubiti, spoštovati in goreče zanje moliti.

Fr. Kramar.

—*—

Deklica in lastavica.

Živila je nekđaj deklica, ki je zeló ljubila cvetice ter vsako leto težko pričakovala vzpomladi, da zopet pokažejo izpod ruše svoja nežna ličeca.

Bilo je nekega dne, še pred solnčnim vzhodom, da je deklica stopila v domač vrt. Hodila je med gredicami, oziraje se na desno in levo, privzdigovala listek za listkom ter iskala cvetic. Ali zamán! Žalostna se je vračala v hišo, ko zasliši veseli „kvi-vit“ lastavice, ki je na vrtnem plotu sedela.

„Ne žaluj, dekletee, kajti minul ne bode tretji dan in tvoje gredice bode pokrivala prelepa pisana odeja.“

Vprašala je deklica ptico, kako to vé in lastavica je odgovorila:

„Bilo je pozno v noči, ko sem beđéč sedela v gnezdu ondu nad tvojim oknom ter zrla tja v ogrado, kjer se je začelo čudno gibanje in lesketanje. Radovedna zletim na vejico rožnega grma, in kako se začudim, ko vidim poleg sebe lepega angelčka, belega kakor sneg, s srebrnimi peroti, ki je držal zlato paličico v roki. Vsa osupela sem gledala vanj, a on me je razumil in mi prostovoljno začel pripovedovati, da je poslanec nebeškega očeta, in je prišel buditi cvetje in kititi vesoljno naravo. Prinesel ga je gorki solnčni žarek. Tako mi je pripovedoval dobri angel, in v tem se je prikazala na cvetici svitla rosa, in angel mi je dejal, da me mora zdaj zapustiti.

Stopil je v rosno kapljico, samó prsi in ličeece ste moleli iz nje. A kmalu je tudi to izginilo, ker je kaplja lezla globokeje in globokeje in kmalu ni bilo več videti ne rose ne lepega angelčka. Jaz sem še sedela na vejici ter mislila o angelu in o rósnej kapljici.

Nekako proti jutru je moralo biti, ker število zvezdic se je vže jako zmanjšalo in luna je zapuščala nebó, ko je angel zopet stal pred menoj. Dobrotno se mi je nasméhnul in dejal:

Kakó željno me je vže pričakovala cvetice! Listi, njeni služabniki, pripovedovali so jej vsak dan, kako dobrodejni so poljubki solnčnih žarkov in kako sladko je petje drobnih ptičic ondu v zelenem logu. Ali bala se je pogledati nad zemljo, ker mnogej cvetici se je vže zgodilo, da je zaradi neposlušnosti morala umreti. Gospod je namreč zapovedal, da ne sme nobeden cvet izpod zemlje, dokler ne pride njegov sél in se ne pritakne s čudodejno paličico popja, ki obdaja cvet.“

Takó je govoril angel in še pristavil, da mora čakati, dokler ne prisije solnee, katero ga v svojih žarkih popelje nazaj k očetu, kateri ga je poslal.

Čudiš se mi, deklica moja, ali še bolj bi strmela, ako bi videla lepega angelčka. Kadar se je začelo daniiti, storil se je nevidnega, in ta nebeška vonjava mi je pričá, da je še tukaj v najinej bližini.

Ne žaluj tedaj, deklica draga, kajti minul ne bode tretji dan, in tvoje gredice bode pokrivala prelepa pisana odeja.

In deklica ni bila nič več žalostna; zahvalila se je lastavki za lepo povest in vesela se je vrnila v hišo. Lastavica je zapela svoj „kvi-vit“ in zletela k drugim sestram ter jim pripovedovala, kar je videla in slišala v preteklej noči.

Drugo jutro je bil vrt pokrit s prekrasno, dehtečo odejo.

J. K.

Minka in mačka.

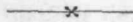
Kolika ljubeznjivost in prijaznost v tem cvetočem obrazku, ki ne pozna družega nego čisto, nedolžno veselje. Púnica in mačka, to je Minkin ves svet, njena zabava in njeno veselje. In kdo bi tudi ne ljubil te njene nežne živalce, na katerej je vse tako lepo in gladko in okroglo. In kako gibična, okretna, ročna in skočna je njena mucka, to bi morali videti takrat, kadar prostó skače po sobi. Nobena žival pri hiši nima tako

lepe okrogle glave, kakor Minkina prijateljica — dobrikava mucka. Človek bi skoraj mislil, da v truplu te živalce ni nobene kosti, tako voljna in mehka je, tako se zna zvijati, stezati in dobrikati. In kako mehke so njene šapice, zató pa tudi takó tiho hodi, da je niti slišati ni v sobi. To je, da ima ostre in močne kremplje, ali skrčeni so in skriti v koži; pokaže jih samó takrat, kadar kaj lovi ali se brani. Minki, svojej prijateljici, ne stori nikoli nič žalega.

Zavita v svoj mehki in gorki kožušek, liže se in snaži, ter hoče pokazati, kako je treba otrokom biti čistim in snažnim. Nobenega madeža ne smete imeti ne na obleki ne na telesi, a še bolj se morate varovati dušnega madeža, to je greha, ki vam vzame nedolžnost in veselje ter vas stori neprijatelje nebeškega očeta. Minka je zdaj še v mladoletnem cvetju, zatorej pustimo jo, naj se raduje nežne stvarce, ki se jej tako sladko dobrika in prilizuje, da-si jo tudi nerahlo v svoje naročje stiska. Pustimo jej to nedolžno veselje!

A časi se menjávajo in menjávajo se tudi ljudje. Tudi za tebe, Minka moja, prišla bode dōba, ko bode nehalo tvoje nedolžno prijateljstvo do mucke, katero zdaj tako ljubeznjivo objemaš in stiskaš v svoje naročje. Takrat, o takrat se varuj vseh ónih, ki se ti bodo dobrikali in prilizovali s sladkostjo na jeziku, a v srci so deroči volkovi. Čuvaj te Bog, Minkica zala! T.

Penično gnezdo.

„Mati! mati!“ prikriči nekega večera Tonček k materi, „glejte kaj imam v klobuku!“

Mati: Hà, hà! pénico. Kje si jo pa dobil?

Tonček: Denes zjutraj sem ugledal v séči našega vrta gnezdo. Počakal sem do večera. Ko se je zmračilo, šel sem lepo počasi tjà, in hop! zgrabil sem ptička za kreljuti, ko se je tega najmanj nadejal.

Mati: Jeli bila pénica sama v gnezdu?

Tonček: Mladiči njeni so bili tudi notri! Še zdaj so takó majheni, imajo še mah; ne bojim se, da bi mi ušli.

Mati: In kaj bodeš počel s to ptico?

Tonček: Dejal jo bodem v kletko in obesil v izbi na steno.

Mati: In kaj bode z ubogimi mladiči?

Tonček: O tiste bodem tudi vzal in jih redil. Takój jih grem iskat.

Mati: Žal mi je, da ne utegneš po nje.

Tonček: Mar mislite, da je daleč? Lejte ondú, kjer óni suhi črešnjev štor stoji, nama ravno nasproti. Dobro sem si zapómnel kraj, kjer stoji gnezdo.

Mati: Tega ne mislim; a jaz samó to pravim, da pridejo po tebe žandarji, morda so vže pri vratih.

Tonček: Žandarji? Pridejo po mene?

Mati: Dà, po tebe. Brič je ravno kar tvojega očeta zaprl, in odpeljuje ga, dejal je, da pride še po tebe in po tvojo sestrico, da tudi vaju zaprè.

Tonček: O Bog moj! kaj bode nama storil?

Mati: V ječico bode vaju zaprl, da ne bosta mogla vèn, kadar bi hotela.

Tonček: O hudobni brič!

Mati: Žalega vama ne bode ničesar storil; jesti in piti bode vama dal vsak dan, le zaprta bosta in mene ne bosta videla več.

(Tonček se začnè jokati).

Mati: No, kaj ti je? Ali je to tako hudo, zaprt biti, ako imaš vsega dosti, česar potrebuješ za življenje?

(Tonček se ihtú in ne more govoriti.)

Mati: Brič dela ravno tako s tvojim očetom, s sestro in s teboj, kakor delaš ti s ptico in mladiči. Ti praviš, da je brič hudoben, nù hudoben si tudi ti.

Tonček (jokajoč:): O mati, jaz takój izpustim pénico. (Odkrije klobuk in ptica vesela zleti skozi okno.)

Mati objame Tončka ter mu reče: „Utolazi se, sinek moj! hotela sem te le skušati. Tvoj oče ni zaprt, in tudi ti niti tvoja sestra ne bodeta zaprta. Hotela sem ti le pokazati, kako hudobno si delal, ker si hotel ubogo ptico zapreti. Kakor si bil ti žalosten, ko sem rekla, da pridejo žandarji po tebe, takó, ali še bolj je bila žalostna tudi ta ptica, katero si bil vjel. Le pomisli, kako so ubogí mladiči po njej, svojej materi, zdihovali? Kakó je bila ptica žalostna, ko si jo bil vzel mladičem? Na vse to izvestno nisi bil pomislil, kadar si bil ptico vjel, kaj ne, Tonček ljubi?”

Tonček: Res, mati, na vse to nisem bil mislil.

Mati: V prihodnje nikoli ne zabi, da je Bog te nedolžne živalce zato ustvaril, da bi se veselile svoje prostosti. Kakó neusmiljeno bi zatorej bilo, ako bi jim grenili kratko življenje.

Otroci! posnemajte Tončka, in ne mučíte ubogih živalic, ker vse stvari na zemlji, ptice pod nebom in ribe v vodi so ljudém velika božja dobrota. Konj nas nosi, vol nam dela, krava nam daje mleko, ovca volno, kokoš jajca, čebela med, a ptiči nam žvrgolé in prepevajo, ter nas razveseljujejo. Vse živali so nam koristne; smemo si jih tedaj v prid obračati, a ne jih nepotrebno mučiti. Otroci si morate vedno prizadevati, usmiljenim biti do nedolžnih živali. Ako bodete vže zdaj neusmiljenega sreća do brezumnih živali, pozneje tudi do ljudi ne bodete imeli nobenega usmiljenja. At. Ž- d-č.

— x —

S m r t.

(Bolgarska pripovedka.)

Ladar vsega sveta je poklical smrt pred svoj prestol in jej rekel: „Idi tja v kraljestvo Sedmograško; v mestu Braševu bodeš našla mlado ženo, ki je vdova in mati dveh mladoletnih otrok. Ure njenemu življenju so potekle; pripelji jo k meni!“

Smrt se podá na pot ter pride na Sedmograško v mesto Braševo. Tu je našla ženo, vdovo in mater dveh nedoraslih dečkov. Stopivši v siromašno kočó, ugleda mlado mater, ko je ravno svoja dojenčka z občutki prave materine ljubezni negovala in poljubovala. Smrt to videč, zasmilila sta se jej dojenčka, katerima bi bila morala vzeti mater. Vrne se v nebesa, stopi pred Gospoda pravíc in mu reče: „Gospod! žena, katera bi morala umreti, mati je dveh ljubeznjivih dojenčkov; kdo ju bode hranil, ako jima vzameš mater?“

Gospod se je razsrdil, da ga smrt ne sluša ter ne izpolnuje njegovih ukazov. Posegel je v morje, vzel iz njega školjko, plavajočo po neizmernih morskih valovih. Pokazal jo je smrti in jo vprašal: „Povej mi, kdo je njen oče? Kdo je njena mati? Kdo je njen brat, in kdo so njeni sorodniki? Kdo jo živi in oskrbuje? Nihče drug nego jaz, ki sem gospodar vsega stvarstva. In glej! sleherna stvar živi in se raduje po svoje. Mar misliš, da je moja skrb do ljudi manjša nego do nepopolnih živali? Zatorej idi in izpolni, kar sem ti ukazal.“

Smrt videč modrost nebeškega očeta, povrne se na Sedmograško in vzame mlado ženo iz vrste živočih.

A ker ni bila takój pokorna, rekel je Bog smrti: „Zapovedujem ti, da trideset let ne smeš stopiti pred moj prestol!“

Žalostna se je ločila smrt iz nebes in šla na zemljo. Dolgo se je potikala okolo. Naposled se je naselila v Valahiji, ki se razprostira ob velikej reki Dunavu. Na bregovih te reke je našla pobožnega puščavnika, ki se je bavil z molitvijo in delom. Temu se je ponudila za pet let v službo, ker toliko časa še ni smela stopiti pred obličje nebeškega očeta.

Ker je bil puščavnik zeló pobožen in moder mož, ni se smrti slabo godilo pri njem. In ker je bilo tudi malo dela, pripovedoval jej je puščavnik dan na dan vsakovrstne lepe in svete stvari.

Po pretečenih petih letih, ravno poslednji dan, reče puščavnik smrti: „Najini opanki so raztrgani; idiva v Bukarešt na semenj, da si kupiva novih.“

Smrt se je pri teh besedah pobožnega puščavnika na tiho zasmijala, ker je vedela, da mora puščavnik družega dne umreti. Zato se jej je zdelo smešno, da si hoče starček kupiti nove opanke. Vender ne reče ničesar, in šla sta v Bukarešt na semenj.

Kadar se družega dne vračata iz Bukarešta domóv, bilo je toliko ljudstva po ulicah, da ne moreta dalje. V sredi množice ljudstva pa sta se peljala dva prekrasno oblečena mlada gospoda. Prvi je bil okinčan z zlato krono in blestečim se orožjem, a drugi, na čegar lieu se je brala pobožnost, bil je oblečen v dolgo duhovsko obleko.

„Kdo sta ta dva?“ vprašal je puščavnik, in tisoč veselih glasov mu je odgovorilo: „To je naš knez in brat njegov, naš nadškof!“ A smrt je takój spoznala, da sta ta dva mlada moža dojenčka óne mlade vdove, katero je pred tridesetimi leti peljala v nebeško kraljestvo. V svetej ponižnosti je hvalila moč in milostivo skrb nebeškega očeta.

Prišla pa je tudi poslednja ura puščavnikovemu življenju. Naglo je osvobodila smrt dušo pobožnega starčka iz telesa in jo peljala s seboj v sveta nebesa. A Gospod vseh svetov je smrt zopet vzprejel s prijaznim licem med svoje nesmrtné služabnike.

H. Podkrajšek.

—x—

Volk in koza.

(Basen.)

Zagrabi volk kozo, ki je ležala na kraji, ter odprè gobec, da jo zadavi. A koza ga jame prositi, rekoč, da je zdaj še mršava (suha); naj jo pusti do jeseni, in kadar se odebelí, naj pride po njo. Volk pristane na to, in jej reče: „Povej mi, kako ti je imé, da te pokličem po imeni, kadar pridem.“ — Ona mu reče: „Roguša vzpomládna.“ Volk otide, a koza ni nikdar več legla na kraj, nego vselej na sredo črede. Kadar pride volk, ne vidi je na ónem mestu, kjer jo je bil pustil, zatorej jo začne klicati: „O roguša vzpomládna na kraji!“ — Odzove se mu koza iz srede: „Ako sem bila vzpomladi neumna, modra sem zdaj jeseni, začni s kraja, a jaz sem tvoja vsakako.“

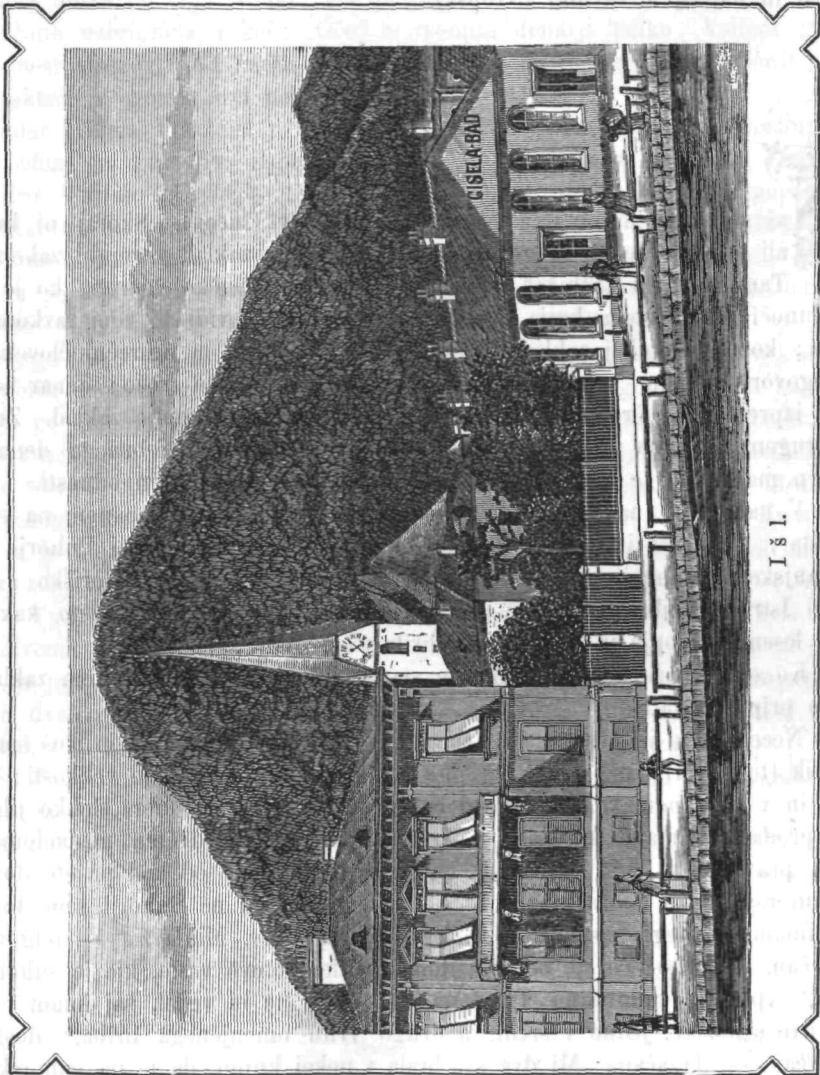
(Vrčevic.)

—x—

I Š L.

itali ste, otroci ljubi, da je oče našega presvitlega cesarja, nadvojvoda Franc Karol, najrajše prebival v Išlu, kder je bil znan malo ne vsacemu otroku. Ker se ime „Išl“ po večkrat čita v našem časopisji, zatorej ne bode odveč, ako vam „Vrtec“ poda podobo od tega v novejšej dōbi jako slovečega kraja.

I Š L.

Išl je trg in sloveče kopališče na Gorenje Avstrijskem v Hausruškem okraji. Leži v središči tako zvanega „Salzkammerguta“ v jako prijaznej dolini. Posebnost tega kraja je sol. Išlske soline so znane po vsem našem cesarstvu. V Išlu je cesarsk grad s prelepim perivojem, gledališče, krasna cerkev, mnogo prelepih poletnih stanovanj in umeteljno napravljenih vrtov. V poprejšnih letih se je o tem denes tako slovečem kraji le kaj malega slišalo,

ker Iŝl je še le 1822. leta zaslóvel zaradi svoje solinske kopéli. Prijetna lega tega denes toliko slovečega kraja je primogla največ k temu, da se toliko število bolnih ljudi podaje tu sem iskat ljubega zdravja. V srediŝči treh dolin oklepajo Iŝl visoke planine, ki so za okó najlepša panorama v Hausruškem okraji. Okolica se odlikuje s prelepimi in obŝirnimi nasadbami, lepimi vilami, spomeniki itd. Iŝl je najljubŝi kraj avstrijskega viŝjega plemstva. V nóvejŝej dóbi je znamenito posebno to, da so se na tem kraji shajali v svoje razgovore cesarji in najviŝji državniki Evropski.

* Zaklád.

(Narodna pripovedka.)

aŝ slovenski národ ima vse polno zakládov (ŝacov). Skoraj ni kraja ali sela, da se ne bi govorilo: Tu in tam je zaklád v zemlji zakopan. Tam na vrhu „Straže“ je videl nekdo „plavo lučko“ goreti, ko je ŝel o pólnoči mimo istega kraja. Na drugem mestu se vidi še zdaj razkopana grapa; kopali so tukaj zaklád in tudi priŝli do njega, a nesrečni človek — izpregovorivŝi samó jedno besedico — zapravil si je vso srečo; denar se je takój izpremenil v črepinje. Treba je molčati, kadar se koplje zaklád. Zopet na drugem kraji so priŝli do polnih bédnjev zlatega in srebrnega denarja, ali črn maček jih je čuval, da jih ni bilo mogoče vzdigniti in odnesti.

V našej vási na Suhorji pripoveduje se o zakladu, zakopanem na vrhu „Grada“. Takó se imenuje s hrastovjem obraŝčen hrib onkraj Suhorja na Notranjskem, ki mejí po jednej strani Kranjsko, po drugej Goriŝko a po tretjej Istro. Najbrže je bilo v starih časih na tem hribu zgrajeno kakŝno večje leseno poslopje in od tod ima hrib svoje imé.

Ko sem bil še deček, slišal sem starega Tonjača o imenovanem zakladu ovako pripovedovati:

Necega dne je nesel stari Erjavčan v Trst na prodaj polhen koŝ samih murvik (to so pri nas jabolka izredno sladkega okusa, srednje velikosti; pečena in v vinu pomakana so res dober posladek. Ker so dobra, lahko jih je tudi prodati). Kmalu, ko pride v Trst, prodá jabolka dvema gospodoma v nekej prav velikej hiŝi. Gospoda ga vpraŝata: „Mož! od kod pa ste domá, ki vam rastó tako dobra jabolka?“ — „No, prav tám na Suhorji sem domá, kjer imamo jednega gospoda, v vélikem altarji pa sv. Miklavža“ — odgovori Erjavčan. — „Ohó! če ste od tam domá, potlej gotovo veste, kje je suhorski Grad,“ vpraŝata radovedno Tržačana. — „Kaj ne bi vedel, saj imam prav tam dve senožeti: jedno v sredi, a drugo vrhu omenjenega hriba,“ dostavi Erjavčan. — Tržačana: Mi dva sva brala v nekej knjigi, da je na suhorskem Gradu zaklád zakopan. Ali bi ne hoteli vi naju peljati na vrh rečenega hriba?“ povpraŝata Tržačana. — „No dà! prav rad,“ odgovori Erjavčan.

Drugi dan se odpeljejo skupaj iz Trsta proti Suhorji. Dospevŝi do mlinarja „Bibica“ pod našo vasjó, prav tam, kjer se Padež steka v Suhoreo, pusté pri mlinarji voz s konji in Erjavčan gre z gospodoma péŝ gori preko „Marteževe“ senožeti in dalje po Strmci do vrhu Grada. Ko srečno priko-

račijo do samega vrha, vreže si jeden od Tržačanov jednoletno leskovo šibico v bližnjem grmiču; z isto udari trikrat po nekej neobdelanej škrlji, zamrmraši nekoliko čudnih besed. Hipoma se škrlj vzdigne in tla se odpró; v zemljo se pa pokažejo dolge stopnice. Tržačana gresta takó po njih doli v votlino in tudi Erjavčanu prijazno namigneta, naj ide za njima. Kmalu so bili v velikem podzemeljskem prostoru. Na desno in levo so stali drug poleg drugega veliki bédnji, polni samega zlatega in srebrnega denarja. Tržačana si vzameta toliko od tega, kolikor sta ga mogla nesti doli do „Bibica“ na voz. A Erjavčanu namigneta, rekóč: „Oče! le vzemite denarja toliko, kolikor ga morete nesti domóv.“ Ali vzeti ni hotel Erjavčan od denarja nič; sklenil je zaradi zaklada v svojem sreči nekaj drugega.

Kadar prideta Tržačana z Erjavčanom vèn iz podzemeljskega prostora, vzame jeden od gospodov zopet jednoletno leskovo šibico ter udari ž njo trikrat čez votlino. Uhod se zaprè in tla so bila zopet cela, kakor poprej.

Tržačana se vrneti z denarjem v Trst, a Erjavčan veselo mahne k svojim domóv na Suhorje. Še isti dan je izpraznil vse škrinje. Zaradi tega so se mu domači silno čudili; a stari Erjavčan jim je odgovarjal: „le móučte, le móučte! videli bodete vže, kaj vam jutri domóv pripeljem!“

Drugo jutro na vse zgodaj poišče Erjavčan največje gretune (pleten koš), v kakeršnih se vozi óglije. Vpreže vanje čvetero boljših goved — in hajdi z vozom po denarje na vrh Grada. Tam si vreže jednoletno leskovo šibico ter udari trikrat ž njo po škrlji, takisto, kakor je videl poprejšni dan tržaškega gospoda storiti. Ali škrlj je ostala trmasta in se mu ni hotela odpreti. Moral je s praznim vozom domóv. Upanja v zlato srečo vender ni izgubil. Kmalu potem se je napravil z nekoliko kopači na Grad. Kopali so pridno in skrbno, zdaj tu, zdaj tam, ali ničesar drugega niso dobili nego navadno prst in kamenje. Tudi zdaj še Erjavčanu upanje ni upadlo. Odpravi se v Trst k ónima dvema gospodoma. Zakaj je šel tjà vsak lahko ugane. Kadar pride v Trst, o joj! dotične hiše ne more več najti. Tudi vse njegovo pozvedovanje po ónih dveh gospodih je bilo zamán. Erjavčan se je do smrti praskal za ušesi, zakaj si ni nagra bil denarja takrat, ko je bil pravi čas za to.

Še denes, pravijo, da je óni zaklad na suhorskem Gradu, in menda ostane do sódnega dne.

Kakor staremu Erjavčanu, takó se rado zgodi vsacemu lakomniku na svetu, ki hrepeni po kupih zlatá in srebrá. Kdor malega ne časti, večjega vreden ni.

J. Volkov.

Volk in človek.

(Basen.)

Pripovedoval je lisjak volku, kako močán je človek: „Ni je živali na svetu, ki bi se mogla protiviti človeku, komaj da se mu ubrani z zvijačami.“ — Volk odgovori: „Rad bi poznal človeka, da bi se poskusil ž njim.“ — „Ako želiš, pokažem ti ga,“ reče lisjak, „samo jutri zgodaj pridi k meni!“

Drugo jutro na vse zgodaj je bil volk vže pri lisjaku. Lisjak ga pelje na pot, po katerem je hodil lovec vsako jutro na lov.

Prvi pride po potu star, doslužen vojak. „Ali je to človek?“ vpraša volk. — „Nè,“ odgovori lisjak, „ta je nekdam bil človek.“

Drugi, ki pride mimo, bil je deček, ki je šel v šolo. „Ali je ta človek?“ vpraša zopet volk. — „Nè,“ odgovori lisjak, „ta še le pozneje postane človek.“

Tretji, ki pride mimo, bil je lovec s puško dvocevko preko rámena in z lovskim nožem za pasom. Lisjak reče volku: „Ali ga vidiš? zdaj prihaja človek; daj! poskusi se ž njim, jaz otidem ta čas domóv v svoj brlog.“

Volk se zakadi proti človeku. Ko ga lovec ugleda, reče sam v sebi: „Škoda, da nisem nabasal kroglice svinčenke v puško!“ Vender poméri in ustrelí kroglice volku v gobec. Volka je hudo zašegetalo, zakremžil je obraz, ali vender ni izgubil poguma, nego skočil je proti človeku. — Zdajci ustrelí lovec drugič. Volk se ne briga za bolečine, nego še dalje se zaletava v človeka. Zdaj potegne lovec nož iz nožnice in udriha po volčji glavi, da se je kri curkoma vlila iz nje in volk tuleč pobegne k lisjaku.

„Nu, brate!“ reče lisjak, „kako se ti dopade človek; ali ga si zmagal?“ — „Jojmina!“ odgovori volk, „nikoli bi se ne bil mislil, da ima človek tolike moči. Najpred je vzel dolgo palico z rámena, pihnil vanjo, in pri tej priči mi je nekaj čudnega priletelo v obraz, da me je po vsem telesu zašegetalo. Potlej je vzel drugič palico, pihnil vanjo, in zagromelo mi je po ušesih, kakor blisk in grom. In kadár sem prišel prav blizu do njega, potegnil si je rebro iz telesa, ter ž njim udrihal po meni, da me je takój kri oblila ter bi bil skoraj obležal na mestu.“ — „Nič družega nisi, nego grd bahač,“ odvrne mu lisjak, „ker mnogo si upaš a storiti ne moreš ničesar.“

(Po „Grimmu“ prel. F. H.)

Pomagaj si sam.

Plemenito srce je v vseh okolnostih življenja, tudi v največjih težavah in bridkosti človeku najboljši tovariš. Plemenito srce si zna hitro pomagati iz vseh neugodnosti. A kdor si zna pomagati sam, ta prestopi tem lože bédó in bridkosti.

Ne prepuščaj se sreči in ne zanašaj se nikoli preveč na njo, ker sreča ti lahko v istem trenutku hrbet pokaže, kadar bi je najbolj potreboval.

Tudi na prijatelje se ti ni zanašati v nesreči, saj znaš, da nesreča prijatelje jé.

Zatorej pomagaj si sam! Bodi čvrst in prenašaj vsako nevoljo z udanostjo v voljo božjo, in Bog ti bode pomagal.

Mnogo jih je, ki si v nesreči ne znajo pomagati ter si bridkosti in bolečine le povečujejo. A kdor pozna samega sebe in ima plemenito srce, našel bode v vsakej bédi in nesreči hitro pomoč, ter se bode zmagonosno izbavil vsake nevarnosti.

Tone iz gošče.

Hrepenenje po domovini.

Le enkrat še v življenji svojem
Bi domovino videl rád,
Kjer ród premili mi stanuje,
Kakó bi srečen bil takrát!

Le enkrat še v življenji svojem
Bi zvon domači slišal rád,
Ki me k molitvi — v šolo vabil,
Kakó bi srečen bil takrát!

Le enkrat še v življenji svojem
Bi hišo rojstno videl rád,
Kjer sem v mladosti radost vžival,
Kakó bi srečen bil takrát!

Le enkrat še v življenji svojem
Bi cvet domači trgal rád,
Po dolu, gorah se sprehajal,
Kakó bi srečen bil takrát!

Le enkrat še v življenji svojem
Bi v kraj presveti stopil rád,
Kjer sem imé dobil premilo,
Kakó bi srečen bil takrát!

Le enkrat še v življenji svojem,
Bi ptičke zrl domače rád,
Ljubó jih čul kot nekdaj péti,
Kakó bi srečen bil takrát!

Le enkrat še v življenji svojem
Prijatelje bi videl rád,
In mater ljubo in očeta,
Kakó bi srečen bil takrát!

Le enkrat še v življenji svojem
Savinja, videl bi te rád,
Saj s tabo sem nekdáj igral se,
Kakó bi srečen bil takrát!

Le enkrat še v življenji svojem
Bi dom očetov videl rád,
Presveti kraj, Savinjo bistro,
Kakó bi srečen bil takrát!

Fr. Savinjski.

— x —

Dunaj 1683. leta.

12. dan septembra 1883. l. je praznovala stolica našega cesarstva, a ž njo tudi vse naše cesarstvo znamenito dvestoletnico. Rečenega dne pred 200 leti se je zdrobila turška moč in polumesec je začel bledéti pred obzidjem Dunajskega mesta. Sv. križ je slavno zmagal Turško moč in slavo.

Bilo je meseca maja 1453. l. Turška vojska je prihrula pred Carigrad in pričela oblegati mesto. V istem času je vladal turško cesarstvo Muhamed II. Brez prestanka so gromeli topovi nad ubogo, stiskano mesto celih deset dni. Turki so delali rôve, da bi razrušili močno mestno obzidje, a Grki so vse

naskoke srečno odbili. V 29. dan maja zaukaže Sultan splošni napad. Z dnevnim svitom se je zagnalo 400.000 bôja in plénaželjnih divjakov nad ubogo mesto z divjim vriščem: „Ni ga Boga, razven Alah!“ Nad dve uri je trajal ta naskok, a peščica brambovcev je srečno odbila Turke. Brez števila mrtvih je ležalo po jarkih in nasipih. Tako junaško je bil tudi drugi in tretji naskok odbit, in Muhamed II. je vže začel omahovati, in mesto se veseliti zmage. Zdajci zahtevajo janičarji novega naskoka, ker še niso bili v krvavem boji. V tem trenutku prileti pšica in prebôde oklep Justinijanu, poveljniku Genuežkih pomočnih vojakov. Justinijan zapusti svoje mesto, ne meneč se za prošnje plemenitega cesarja Konstantina. Nastala je splošna zmešnjava. Turki to videč, napadejo novič mesto ter splezajo na obzidje. Strašno klanje je nastalo po vsem mestu; cesar sam je v tem boji padel mrtev na tla. Ljudstvo je vse zbegano bežalo v prekrasno cerkev sv. Zofije; bilo je nad 100.000 ljudi. Turška tolpa je ulomila vrata in skrunila svetišče z raznoterimi hudobijami. Celih osem ur je trajalo krvavo klanje. Tako je padel Carigrad, bramba vzhodnemu krščanstvu in naobraženosti. Na cerkvi sv. Zofije se je zasvetil pôlmesec namesto sv. križa.

Minulo je 200 let, in pretila je Dunaju in vsemu zapadnemu krščanstvu jednaka nevarnost. Že 1529. leta so prišli Turki pred Dunajsko mesto in ga oblegali, ali zamán. Z mnogo večjo silo so se pa hoteli polastiti Dunaja 1683. leta. V Carigradu je takrat vladal Muhamed IV., a na Avstrijskem Leopold I. Njegovi voskovodje so vže 1664. l. slavno zmagali turško vojsko. Turki, napeljani od upornih Ogrov in francoskega kralja, skušali so zdrobiti Avstrijsko moč in podjarmiti vse zahodne krščanske dežele turškemu pôlmesecu. Ko so na Dunaji še vedno mislili, da se ohrani mir, spoznal je poglavar krščanstva, papež Inocencij XI., strašno nevarnost, ki pretí Avstriji in vsemu krščanstvu. Za tega del prigovarja cesarja, naj se pripravi na boj in si poišče zavéznikov. Poslal mu je tudi nad dva miljona goldinarjev za vojne troške. A ne samó to, papež Inocencij je prosil tudi druge krščanske vladarje, naj bi prihiteli Avstriji na pomoč. Ali samó Poljski kralj Janez Sobieski slušal je papeža in sklenil zvezo s cesarjem Leopoldom ter mu obljubil pripeljati 40.000 Poljakov na pomoč, ne brigajoč se za obljube Sultanove. Pogodba je bila sklenena v 31. dan marca 1683. leta.

Istega dné se je vzdignila tudi turška vojska, ki je bila v resnici ogromna, ako se pomisli, da je Sultan celih sedem let nabiral vojakov od Belegagrada do Babilona, in od Jadranskega morja do Nilovih slapov v Nubiji. Mnogo slonov, veljblodov in 10.000 vozov se je pomikalo za turško armado. Od Adrijanopelja do Belegagrada jej je zapovedoval Muhamed IV. sam. V Belemgradu pa je izročil zeleni prorokovi prapor (bandero) svojemu velikemu vezirju Kari Mustafu.

Cesarjev zaveznik, Janez Sobieski, pozvedel je po ogleduhih, da je vojska namenjena naravnost proti Dunaji. Hitro je to sporočil cesarju, ali na Dunaji tega sporočila niso hoteli verjeti, ker so mislili, da se bode turška vojska zadrževala pri trdnjavah na Ogrskem. Pri Požunu je bila zbrana cesarska vojska okolo 30.000 mož, katerim je bil poveljnik Karol Lotarinški. Moral se je podvizati, da je prišel še pred Turki na Dunaj. Pustivši 14.000 mož za posadko, odrinil je z drugo armado od mesta, da bi se združil

s pomočno vojsko, katera pride mestu na pomoč. Tudi cesar je odrinil proti Pasavi, izročivši vrhovno poveljništvo v mestu grofu Ernestu Rudigerju pl. Starhembergu.

Imel je težavno nalogo. Mestno obzidje in nasipi so bili jako zanemareni; treba se je bilo hitro dela poprijeti. In res, delalo je vse, staro in mlado, prostaki in plemenitaži. A óni, ki so bili sposobni za boj, osnovali so po stanovih oddelke ter se vadili v orožji. V osmih dneh je bilo vže dvesto topov izpostavljenih raz obzidje. Hitro se je nabralo 20.000 brambovcev, katere je Starhemberg spodbujal in navduševal. A med vsemi se je najbolj odlikoval škof Dunajskega Novomesta, grof Leopold Kolonič. Bil je poprej vitez Malteškega reda, skušal se večkrat s Turki na Kandiji ter si pridobil mnogo slave. Ko je dal slovo vojaškemu življenju, postal je duhovnik in škof. A kadar je slišal o velikej nevarnosti, ki preti Dunaju, hitel je tja, da bi stregel bolnikom in ranjencem, ter bi navduševal brambovce.

Bilo je v 13. dan julija, da se prikažejo prve turške čete, ki so morale in pustošile prěd seboj vse, kar jim je prišlo v pest. A drugi dan se prikaže vže Kara Mustafa sam. Hitro razpostavi čete okolo mesta in 25.000 šatorov je obdajalo mesto. Med vsemi se je odlikoval najbolj šator Kare Mustafe, ki je bil od zelene svile in preprežen z dragimi tkaninami. Turki so grozovito klali in morili po vsej Dunajski okolici. V Petersdorfu so se prebivalci utabóрили v cerkvi, in tri dni krepko odbijali vse turške napade. Četrti dan jim Turki ponudijo prost odhod, ako plačajo 4000 gl. odkupnine. Nesrečniki so sprejeli to ponudbo. Lepo oblečena deklica z vencem na glavi je šla pred njimi, in v treh posodah so nesli odkupnino. Kadar pridejo v sredo sovražnikov, namigne vezir, Turki planejo nad nesrečnike in pomoré vse — blizu do 3800 ljudi.

Kmalu po svojem prihodu so začeli Turki streljati na mesto; k sreči so imeli slabe strelce in slabo strelivo; zatorej so naredili mestu le malo kvare. Tudi so se zaganjale turške čete zdaj sém, zdaj tjà na mestno obzidje. Takój prve dni je bil Starhemberg ranjen na glavo, a vender ne nevarno. Ko je okreval, dal se je na stolu nositi med brambovce na obzidje. Na stolp sv. Štefana je hodil gledat sovražni tabor. Ker Turki niso mogli s silo čez obzidje, sklenili so pod zemljo se približati mestu. Vjeti kristjani so morali noč in dan kopati podzemeljske róve, katere so napolnili s smodnikom. V 23. dan junija se razpoči prvi rov, a samó na jednom kraju se obzidje nekoliko razruši; ob jednom tudi Turki naskočijo mesto. Bili so zapodeni. Taki napadi so se ponavljali dan na dan, ali brez uspeha. Nevarnost je postajala tem večja, ker se je v mestu prikazala huda griža, ki je mnogo hrabrih brambovcev spravila na mrtvaški oder; tudi obupnost se je začela širiti. V tej bédii je bil škof Kolonič vidni angel váruh; tolažil je bolne in osrčeval obupne. Vrhovni poveljnik je videl, da mesta ne more več dolgo braniti, ako ne pride nagla pomoč. Neki Srb Kolšicki je to stvar sporočil Karolu Lotarinškemu. V noči med 13. in 14. dnem avgusta je zapustil s svojim služabnikom Mihaelovičem Dunajsko mesto ter je šel ž njim skozi turški tabor, prepevajoč turške pesni. Turki ju zgrabijo in vprašajo, kdo sta. A Kolšicki srčno odgovori, da sta trgovca, ki oskrbujeta potrebno klavno živino za turško armado. Turki ju za to dobro pogosté. Njegov sluga je še

dvakrat opravil ta posel, a tretjič so ga bajè turki ubili. — Sila je postajala vedno večja; tudi so bili meščani, ki so želeli naj bi se mesto udalo, da bi se vsaj poslopja otela. Vse to je znal Kara Mustafa ter vedno pričakoval dneva, da se mu mesto udá. Ali varal se je. Prišel je zopet mesto hudo napadati. V 4. in 6. dan septembra so se razleteli zopet novi rôvi, ki so porušili dokaj zidú. Z največjo silo so brambovci vrgli Turke nazaj. Na večer je zaukazal Starhemberg na stolpu sv. Štefana zažigati rakete v znamenje, da je sila največja. In glej! na Golavci poleg Dunaja se zsvétijo tudi rakete; znamenje, da se pomoč bliža. Nov pogum se polastí brambovcev.

Zbralo se je bilo do 80.000 vojakov z 160 topovi iz Poljske, Bavarske in Saksonske pod vrhovnim vodstvom hrabrega kralja J. Sobieskeja. Vodje so sklenili mestu na pomoč prihiteti po najbližem, da-si najtežavnejšem potu čez griče in doline Dunajskega lesá. Od te strani Turki napada niso pričakovali.

Osodopolni 12. dan septembra nastopi. Zjutraj rano se zberó poveljniki k sv. maši. Kralj Sobieski je sam stregel pri sv. maši, katero je služil redovnik Marka, katerega je na cesarjevo prošnjo poslal sam papež, da bi navduševal vojake. V treh oddelkih se je začela krščanska vojska pomikati v dolino proti Dunaji. Tudi Kara Mustafa je uredil svoje čete; a poprej je še dal pomoriti 30.000 vjetih kristjanov. Na vsej črti se je vnel hud krvav boj; dolgo se Turki niso premaknili z mesta, a slednjič se vender začno umikati. Ondu, kjer je bil boj najhujši, pristopil je kapucin Marko ter s križem v roci navduševal krščanske vojake. In ko je začelo zahajajoče solnce s svojimi zadnjimi žarki zlatiti vrhunec gorá, bežala je po vsej črti turška tolpa v divjem begu proti Ogerskej, pustivši za seboj vso vojno pripravo in druge dragocenosti. Stoprav pri Rabu so se začele zbirati razkropljene turške čete. Nad 20.000 Turkov je obležalo na bojišči, a tudi krščanskih vojakov je bilo mnogo pomorjenih ali pa ranjenih. — Šator Kare Mustafe so cenili nad milijon goldinarjev; razven tega je bilo v njem do 2 milijona goldinarjev gotovine; dokaj veljblodov, klavne živine in družega živeža je prišlo zmagovalcem v roke.

Mej ónimi, ki so iskali pléna po turškem taboru, bil je tudi škof Kolonič. Našel je plén, ki mu je bil najbolj po volji; nabral je okolo sebe sirote, ki so zgubile v vojski svoje stariše; bilo je blizu 500 otrok. Vzprejel jih je v svojo hišo ter očetovski skrbel zanje.

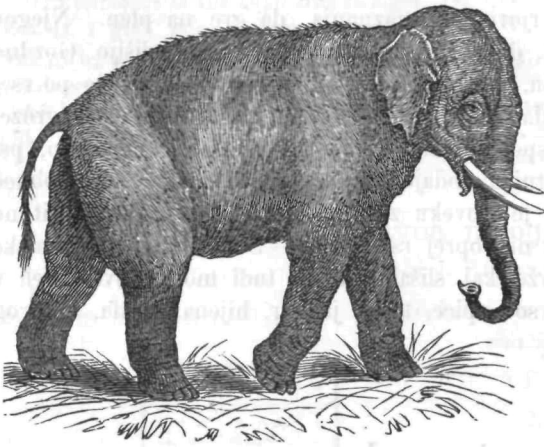
Prva pot zmagovalcev je bila v cerkev, da se zahvalijo Bogu za slavno zmago. Ljudstvo se je kar gnjetlo okolo svojega rešitelja, kralja J. Sobieskija. Veliko turško zastavo je poslal Sobieski papežu, in ko je došel glas v večno mesto o zmagi krščanskih vojakov, zvonilo je po vseh cerkvah in papež sam je zapel slovesni „Te Deum“.

Tako je zmagal v 12. dan septembra 1683. l. sv. križ nad pólumesečem, in rešeno je bilo krščanstvo in omika zapadne Evrope.

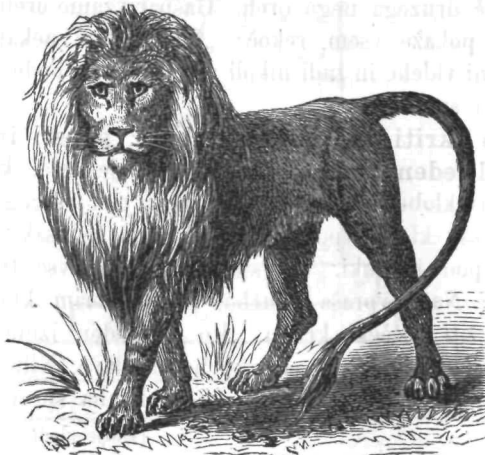
P. F. H.

Prirodopisno-natoroznansko polje.

Tujozemske živali.

Tujozemske živali imenujemo vse óne živali, ki ne živé pri nas v Evropi, nego daleč daleč od nas v ónih delih sveta, ki ležé proti jugu, kder je mnogo gorkejšé nego li pri nas. Največja čveteronožna žival, ki hodi po suhej zemlji v teh krajih, je slon, katerega podobo imate pred seboj. Njegovo velikansko truplo počiva na debelih, neukretnih nogah. Ob debelej glavi, ki je nasajena na kratkem vratu, visita mu široka, mahadrava uhlja. Oči ima drobne, ki mu štrlé izpod visocega, izbočenega čela. Kožo ima skoraj golo, razpokano in razkavo ali vender zeló občutljivo. Najbolj čudni so njegovi zobjé in njegov nos. Iz gorenje čeljusti mu molita dva velika, navzgor zakrivljena zobova (okla), ki raseta s slonom vred. S tema zobovama se slon brani in napada sovražnika. Gorenja ustnica mu je vzrašena z nosom in podaljšana v nekaj rilec ali trobec, katerega slon lahko zvije, skrči ali raztegne, kakor koli mu ugaja. S trobecem pobira živež in ga nosí v usta. S trobecem se tudi brani, ker ima v njem toliko moč, da ž njim drevesa iz zemlje izruje, ter konja ali vola z jednim samim udarcem lahko na tla pobije. — Slon živi v južnej Aziji ter prebiva najrajše po gostih in hladnih gozdih, kder ima obilo vode. Da-si je slon videti zeló okorna žival, vender je urnejši od konja ter stori na dan toliko, kolikor bi storilo šest močnih konj. Tudi v Afriki živé sloni, a razlikujejo se od azijskih s tem, da imajo še večja ušesa in še večja zobova. V starih časih so potrebovali slone v vojskah, a denes jih lové največ zaradi zobov (okel), ki dajejo dragoceno „slonovo kost.“

Lev je tudi tujozemska žival. Živi v Afriki in v sosednih deželah vroče Azije. To žival, ki je mačjega plemena, štejemo med najpogumnejše in najdrznejše živali vsega sveta. Zató ga tudi imenujemo „kralja čveteronožnih živali“. Truplo ima močno, zalito in napeto, a poleg tega vender

jako gibično in vitko. V širokih šapah ima silovito moč; z jednim samim udarcem pobije konja ali vola na tla in tudi z repom ubije človeka. Glavo mu obdaje dolga in obila griva, izpod čela se mu blesté divje in jako žive oči, telo mu je pokrito s kratko in gladko dlako rumene barve. Kakor mačke sploh, ima tud lev oster in razkav jezik. Ta grozovita in krvoločna zvér spi po dnevi v kakej trnjevej hosti, a pod noč se probudí, vstane, strese grivo, zapusti brlog in z gromečim rjoventjem naznanja, da gre na plén. Njegov glas je tako močan in grozovit, da zbega vse živali, kadar ga zaslišijo. Gozdne živali se plahe skrivajo po gozdu, privezani veljblodi in konji se hočejo po vsej sili odtrgati in pobegniti, goveda skačejo sém ter tjà ter mukajo od gróze, ovce in koze se zaganjajo in spenjajo na ograje ter žalostno meketajo, psi tulijo in cvilijo, in tudi popotnika obdaje strašna gróza, kadar sliši bobneč glas te divje zverí. Lačen lev je človeku zmirom nevaren, a kadar je sit ne napade človeka, ako ga le človek ni poprej razdražil. — So še druge tujozemské živali, o katerih ste izvestno vže kaj slišali, ali pa tudi morda žive videli v kakem zverinjaku. Take živali so: opice, tiger, jaguar, hijena, žirafa, nosorog in še mnogo družih.

*—

Gašparjeve zabave.

(Dalje.)

12. **G**ašpar naredi, da suknje sam ne slečeš. On ti ukaže, da sleci suknjo, a kar koli hočeš rad stavi s teboj, da je sam ne bodeš slekel. Kaj naredi Gašpar? To je njemu prav lahko. Kadar ti svojo suknjo slačiš, tudi on slači svojo, in res je, da ti suknje nisi sam slekel.

13. **Kaj tacega pa še ni bilo!** Navadno pravimo, da je že vse bilo, ter ni nič novega več pod solncem. A temu ni tako, ker Gašpar ima vendar nekaj tacega v roki, kar ni še nikdar videlo nobeno človeško oko, tudi on sam še ni videl tega, niti izmed vas kdo; tedaj nihče ni še videl in nihče ne bode pozneje več videl tega, kar ima Gašpar v roki. Nu Gašpar hoče pokazati vsem to prečudno stvar in vsi jo bode videli takó, kakor on sam. Kaj neki je ta prečudna stvar? Nič družega nego oreh. Gašpar vzame oreh, zdrobi lupino, vzame jederce in ga pokaže vsem, rekoč: „Zdaj vidite nekaj, kar še nikoli nobeno človeško oko ni videlo, in tudi nikoli več videlo ne bode.“ To rekši, dene jederce v usta, in ga sné.

14. **Tri kosce kruha, ki so skriti pod tremi klobuki, snesti in vendar vse tri kosce zopet pod jeden klobuk spraviti,** to je šala, ki jo zna le naš Gašpar. On položi tri klobuke na mizo in dene pod vsacega košček kruha. Potem vzdigne še vsak klobuk posebej k višku, da se vsakdo lahko prepriča, da so koščeki še pod klobuki. To storivši, vzame vse tri koščeke izpod klobukov in jih sné. Nato vpraša družbo, pod katerim klobukom želi, da bi bili vsi tri povžiti koščeki kruha. Ko mu jeden izmed družbe to določi, vzame Gašpar dotični klobuk in si ga dene na glavo. Nihče ne more zdaj tajiti, da bi ne bil Gašpar vse tri povžite kosce kruha spravil pod jeden klobuk,

(Dalje sledi.)

*—

Listje in cvetje.

Računski nalogi.

(Priobčil A. Gradišnik.)

I. Recimo, da bi kdo kupil srno za 5 gld., lisico za 1 gld., zajca za 5 kr.; a vseh teh živali skupaj bi nakupil ravno 100 glav, ter bi dal zanje ravno 100 gld. — Kaj pravite, koliko bi moral kupiti srn, koliko lisic in koliko zajcev?

II. Zapišite sledeče številke v tem vzporedju, kakor jih tukaj vidite:

7 7 7

Potlej prečrtajte ali

5 5 5

pa izbršite toliko šte-

3 3 3

vilk, da vam ostanejo

1 1 1

še samó štiri, a te

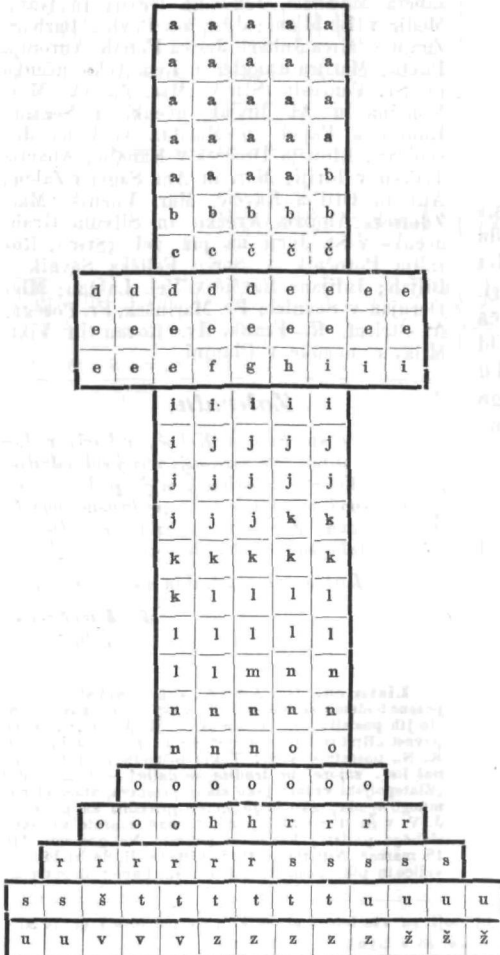
štiri ostale številke, ako jih soštejete, ne smejo znašati niti več niti manj, nego natančno 21.

(Rešitev in imena rešilcev v prihodnjem listu.)

Zabavna naloga.

(Priobčil J. Zager.)

Iz črk, ki so v križi, sestavite besede, ki naj značijo sledečih 25 stvari:

1. del sveta;
2. gozdno žival;
3. reko na Štajerskem;
4. ptico pevko;
5. mizarско orodje;
6. ribo roparico;
7. gozdno drevo;
8. slovensko mesto;
9. sveto deželo;
10. del Kranjske dežele;
11. moško krstno ime;
12. mesto v Evropi;
13. avstrijsko deželo;
14. otok v sredozemskem morji;
15. letni čas;
16. namizno orodje;
17. domačo žival;
18. drag kamen;
19. rokodelca;
20. avstrijsko mesto;
21. ptico ujedo;
22. žensko krstno ime;
23. reko na Kranjskem;
24. državo v Evropi in
25. starega babilonskega kralja.

(Rešitev in imena rešilcev v prih. listu.)

Vzpomlad.

Kakó si prekrasno vzpomládno ne**bó**,
Ko zima otožna je vzela slovó!

Pod tabo zdaj spet
Vse je oživljénó,
Vse je prerojénó,
Pri cvetu je cvet.

V višavi skorjanec glasno žvrgolí,
Pevaje lastóvka pod nebom hití;
Pri čredi pastir
Sladkó si prepéva
In solnce ogreva
Livade in vír.

Po vejah rôj ptičev se milo glási,
Metuljček krilati po cvetkah vrší.
Na strme vrhé
Vzpomládni dih vabi,
Sree da pozabi
Tam svoje gorjé!

Fr. Savinjski.

(Kukovica.) Da kukovica svoje imé kličé, da svoja jajca v tuja gnezda polaga, da ljudem prorokuje, koliko let bodo še živeli — vse to so znane stvari. Ali malokomu je znano, da ima kukovica mnogo zaslug, kar se tiče gódbé. Od kukovice se je človek naučil v molu peti in igrati, ker drugi ton njenega glasú (petja) se glási zmirom za jedno malo terco globokeje.

Kratkočasnica.

* Pruski kralj Miroslav II. je prišel necega dne v vojaški tabor in je našel mladega vojaka na straži. Nočno, mlado lice vojakovo se je dopalo kralju, in vprašal ga je: „Vojak! koliko časa vže služíš?“ — Vojak: Trinajst let. — Kralj: Kolikó si star? — Vojak: Devetnajst let. — Kralj: In si vže trinajst let služil? — Vojak: Zakaj ne? Pet let sem služil za gosjega pastirja, šest let za kravarja in pred dvema leti sem prišel k vojakom?

Rešitev rebusa v 3. „Vrtčevem“ listu.

*Prihodnji mesec peti dan bo**de** velika nedelja.*

Prav so ga rešili: Gg. M. Rant v Premu; K. Korošec pri Sv. Krištofu (Stir.); J. Princič in J. Kuntih v Vipoljžah; B. Delkin, dijak v Gorici; J. Sajovic in Ernest Maister, dijaka v Kranji; J. Medic, A. Peterlin, Fr. Stelé in J. Šubelj, dijaki v Ljubljani; Vladimir Levec in Adolf Grilec, učenca v Ljubljani; J. Sager, Fr. Žigan, Nik. Kočvar, J. Cotl, Fr. Kot. J. Reher in Iv. Končar, učenci v Žavci; Fr. Vidic, uč. v Št. Pavlu; Miroslav Treven, Iv. Zupančič in Fel. Grum v Idriji; J. Lenasi, Fr. Novak, F. Bénédek in M. Korén, učenci v Planini; Step. Podpac in Mat. Žigon na Jesenicah; Ant. Črne, uč. v Gorici; Fr. Kartin, K. Vučnik, J. Šešerko, Jož. Ipavic, Ant. Mlinar, Jož. Štante, Fr. Dobršek in And. Kralj, učenci pri Sv. Jurji ob juž. žel. (Stir.); Mat. Martineli, Jan. Babič, Iv. Berglez in Ant. Žišt, učenci pri Sv. Venčeslu (Stir.); Rud. Rekar, učenec v Sežani; Fr. Kavčič v Gorenjemgradu (Stir.) — Elizabeta Juvančič, Jakobina Gostič in Ivana Medic v Ljubljani; Josipina Pavlič, Barbara Žgajner, Mica Juhart, Jerica Fidirh, Antonija Pavlič, Marijca Kangler in Liza Ačko, učenke pri Sv. Venčeslu (Stir.); Mar. Žustek, Mar. Vončina in Al. Bizjak, učenke v Sežani; Ljudevita Papež in Matilda Gril na Jesenicah; Alojzija Drašček v Kanalu; Abacija Treven v Idriji; Mar. in Ana Sager v Žalcu; Ant. in Otilija Kavčič, Mar. Vučnik, Mar. Zdolsek, Alojzija Vrečko in Silvina Grah, učenke v Št. Jurji na juž. žel. (Stir.); Rozalija Potočnik v Sori; Felička Savnik v Biljah; Julijana Pavčič v Vel. Laščah; Mici Derjanc v Sevnici; Fr. Marinšek, Fr. Posega, A. Štritof, K. Frank, Iv. Rovani in Vikt. Milavec, učenke v Planini.

Zahvala.

Čast. gosp. Stepan Krkoč, vikarij v Lokavci vže sedmo leto naročuje našej šol. mladini prijetni „Vrtec“. Predlanskem je podaril omenjeni gospod našej šoli tudi prekrasno podobo sv. Vekoslava. Za vse to mu izjavlja podpisani v imenu tukajšnje šol. mladine pristrčno zahvalo.

V Lokavci v 24. dan marca 1885.

J. Volkov,
učitelj.

Listnica. Gg. Josip K. v G.: Nekateré Vaših pesene bodemo skušali epiliti; v tej obliki, kakor nam ste jih poslali, niso za natis. — K. J. na D.: Vaša povest „Bratovska ljubezen“ še ni zrela za javnost. K. N., posestnik v S.: Takih prigodb ne rabimo za naš list, zatorej ne trudite se dalje! — J. E. v K.: „Zlatopoljski vrvar“ jako slaba prestava, stalo bi nas mnogo truda, ako bi jo hoteli privediti za natis. — J. V. v Št. P.: Obžalujemo, da nam morete kaj tako slabega poslati, kakor je povest „Na godovni dan 18. marca“. Niti toliko truda niste imeli, da bi bili saj vejice in pike postavili v rokopisu, kamor jih je treba!

„Vrtec“ izhaja 1. dné vsacega meseca, in stoji za vse leto 2 gl. 60 kr.; za pol leta 1 gl. 30 kr. Napis: Uredništvo „Vrtčevo,“ mestni trg, šte. 23 v Ljubljani (Laibach).

Izdatelj, založnik in urednik **Ivan Tomšič.** — Natisnila Klein in Kovač v Ljubljani.